

Ontwerpers in de actualiteit

Wie?

**Loes Riphagen (28),
illustratrice en
schrijfster van
kinderboeken**

Wel stoer toch, een tentoonstelling in een bekend museum?

'Heel gaaf. Ik was eerlijk gezegd nog nooit in het Graphic Design Museum geweest maar ze hebben een mooie collectie. Tijdens de Kinderboekenweek in oktober hebben ze een actieve tentoonstelling voor kinderen (6-8 jaar) ingericht. Het thema is dit jaar superhelden – over dapper durven zijn. Mijn gelijknamige boek "Superheldjes" staat centraal in deze expositie. Er hangt bijvoorbeeld een enorme plaat uit het boek waarop je als een zoekplaatje verstopte beesten kunt opsporen. Ook heb ik er een workshop gegeven aan scholieren waarbij ze een superheld leerden tekenen. Het leuke is dat Koen Taselaar er nu ook hangt. Met hem heb ik illustratie gestudeerd aan de Willem de Kooning Academie.'

Wat zijn eigenlijk Superheldjes?

'Superheldjes zijn grappige fantasiedieren. Ze zijn altijd overal om mensen te helpen. Ze veroorzaken kleine ongelukjes. Dat lijkt vervelend: je stapt in een hondendrol, je wordt gestoken door een wesp, je krijgt een lekke band of je komt te laat op school. De Superheldjes regelen dat allemaal en dat is juist mooi want zodoende behoeden ze je voor grotere, ergere dingen. Op een positieve manier, met veel humor en verborgen grapjes probeer ik mensen anders naar alledaagse dingen te laten kijken. Dat maakt het leven leuker.'

Waarom zijn Superheldjes antihelden?

'Superheldjes zijn geen stereotype superhelden met een enorme torso en een cape zoals Superman, Batman of Mega Mindy. Daarvan zijn er al genoeg. Met mijn boeken wil ik kinderen een andere kijk op het heldendom geven: ook al ben je heel klein, je kunt toch een grote held zijn.'

Wist je al vroeg dat je illustratrice wilde worden?

'Pas op de middelbare school besloot ik te gaan tekenen. Dat ik een opleiding ging doen in die richting was logisch want het ging goed. Ik begon bij Minerva in Groningen maar na mijn propedeuse besloot ik door te gaan in illustratie aan de Willem de Kooning Academie in Rotterdam. Hier paste ik beter. In 2007 studeerde ik er af. Ik spaar al lang kinderboeken. Van mijn opa en oma kreeg ik met Sinterklaas altijd een mooi prentenboek. Ook hou ik andere illustratoren met een eigen mooie stijl in de gaten zoals Annemarie van Haeringen, Noëlle Smit en Philip Hopman. Toch heb ik nooit bewust nagedacht dat ik kinderboekenillustrator en -schrijfster wilde worden. Mijn stijl past gewoon het best bij kinderen.'

Het gaat je sindsdien voor de wind. Je debuteerde meteen in 2008 als kinderboekenschrijfster en illustrator met het prentenboek 'Slaapkamernacht dieren' en je valt bij het publiek en in de pers in de smaak.

'Mijn examenidee: "Slaapkamernacht dieren", heb ik uitgewerkt. Daarna heb ik brieven geschreven aan allerlei uitgeverijen met een kopie van mijn werk. Uitgeverij Fontein wilde toen meteen mijn boek uitgeven. Ik ben bij hun gebleven. Zij zijn blij met mij en ik met hen. Van verschillende andere uitgeverijen krijg ik sindsdien nog altijd illustratieopdrachten. Zoals voor Gottmer en Zwijsen en nu een educatief prentenboek voor Malmberg en een voorleesboek voor Terra Lanoo. Ik heb altijd inspiratie. Ik heb nooit zonder werk gezeten. Opdrachten blijven maar komen, boeken worden wereldwijd vertaald en er verschijnen maar herdrukken. Lezers en recensenten houden van mijn stijl. Ik gebruik veel kleur en humor. Ook wil ik dat er veel valt te zien en te ontdekken op een pagina. Zo kon ik langzaam van mijn royalty's een eigen studio huren en goed papier kopen.'

Ook jury's zijn te spreken over je werk.

'Voor mijn illustraties in het boek "Huisbeestenboek" ontving ik "De Vlag en Wimpel 2010" en met "Slaapkamernacht dieren" ben ik genomineerd voor de "Kinderboekwinkelprijs 2009/2010". Een enorme eer en het is goed voor mijn bekendheid. Als het zo doorgaat heb ik niets te vrezen en kan het voorlopig niet misgaan.'

Waarom?

Naar aanleiding van haar kinderboek 'Superheldjes' is er momenteel een gelijknamige expositie in het Graphic Design Museum in Breda

Je tekent vooral fantasiedieren. Waarom?

'Ik kom uit Oene, een boerendorpje op de Veluwe. Mijn vader was varkensboer. Vroeger hadden we thuis veel huisdieren. Naast varkens ook kippen en-koeien. Ik kan makkelijk dieren tekenen omdat ik weet hoe ze bewegen en acteren. Dieren zijn bovendien interessanter omdat ze minder karakter hebben dan mensen. Hierdoor kan ik ze eigenschappen geven die ze eigenlijk niet hebben. Ik kan er meer fantasie in kwijt.'

Hoe zat dat bij 'Slaapkamer-nachtdieren'?

'De inspiratie voor "Slaapkamernachtdieren" komt voort uit de vraag wat er 's nachts in je slaapkamer gebeurt. Je bed kraakt, je haar groeit, je hoort allerlei geluiden en je raakt dingen kwijt. Dat inspireerde me om kleine dieren te bedenken die in je slaapkamer leven; zij zijn de verklaring waarom die dingen allemaal 's nachts gebeuren. Het boek is een soort encyclopedie van dieren geworden.'

Is je tweede boek 'Huisbeesten-boel' anders?

'Heel anders dan ik zelf van tevoren had bedacht. Ik had een slak in huis en vroeg me af wat hij daar deed en wat andere huisdieren doen als je niet thuis bent. Dat ging een eigen leven leiden en leidde tot een boek waarin de slak uiteindelijk een kleine rol heeft maar wel op de kaft en op elke pagina voorkomt.'

Alleen oplettende lezers zien dat de slak langzaam door het boek kruipt en aan het eind aan de andere kant van de weg is gearriveerd. Dat soort subtiele grapjes vind ik leuk.'

Gaan die dieren een eigen leven leiden in jouw fantasie?

'Ze leven met mij. Ik heb er een heleboel om me heen. Als ik 's morgens wakker word is het heel gezellig. Kinderen gaan er ook heel erg in mee. Zo komt in "Slaapkamernachtdieren" een schijntlijster voor die verantwoordelijk is voor het maken van sproeten. Ik heb in de zomer altijd veel sproeten in mijn gezicht, dus ik denk dat er dan een heleboel schijntlijsters in mijn slaapkamer zijn. Als ik kinderen op scholen vraag of ze wel eens een schijntlijster hebben gezien, zijn er steevast een aantal die er serieus één hebben gezien. Zij worden niet geremd door de vraag of iets kan of niet. Dat is leuk.'

Bestaat er een groot verschil tussen een eigen boek maken en werken in opdracht?

'Als ik voor een boek van iemand anders illustraties maak is het heel overzichtelijk. Op die bladzijde moet er bij die tekst een beeld komen. Mijn eigen boeken ontstaan uit een idee. Iets wat ik wil vertellen. Dat is natuurlijk het leukste: ik heb alles zelf in de hand. Het idee schrijf ik uit en ik maak er schetsen bij. Het idee wordt gaandeweg steeds groter. Ik hou van dubbele lagen. In eigen boeken kan ik veel grappen, verhaaltjes op de achtergrond en persoonlijke dingen kwijt.'

Noem eens iets persoonlijks?

'Mijn vader komt altijd in mijn boeken voor. Hij heeft een snor en een bril. Hij herkent zichzelf altijd. Voor mij is hij een superheld maar zelf vindt hij dat hij opvallend vaak als een crimineel wordt afgebeeld. Ook teken ik bijvoorbeeld een schilderijtje aan de muur waarop mijn vader en moeder staan als een verhaaltje in een verhaal. Mensen die mij kennen herkennen dat soort dingen.'

Ben je bezig met een nieuw boek?

'De gele olifant die in het boek "Beestenboel" en in "Superhelden" een figurant was krijgt nu een hoofdrol in een nieuw boek. Ik weet niet precies waarom ik een zwak voor hem heb. Hij spaart gele spullen, hij is een beetje gek. De schetsen zijn al klaar, maar het uitwerken duurt vrij lang. Mijn platen zijn vrij ingewikkeld en ik doe alles met de hand. Nee, ik werk nooit op de computer; ik ben daarin altijd een probleemgeval geweest. Ik hou van vieze handen, van de geur van verf en teken met potlood, aquarelverf en inkt. Ik heb overigens ook alweer een idee voor een ander nieuw boek.'

—
Viveka van de Vliet

www.loesriphagen.nl

'Superhelden' is t/m 8 januari te zien in het Graphic Design Museum (sinds 8 december Museum Of The Image)